

a [Abrahám] súc cele istý toho, že to, čo [Boh] zaslúbil, je mocný aj urobiť

Rímskym 4:21

Vierou [Abrahám] pohostínal v zemi zaslúbenia ako v cudzej

a býval v stánoch s Izákom a Jakobom,

so spoludedičmi toho istého zaslúbenia.

Židom 11:9

Abraháмова viera je viera v zaslúbenia. Spolu s veriacim Abrahámom aj my, veriaci v evanjelium Ježiša Krista, môžeme spoľahlivo veriť, že Boh dodrží svoje zaslúbenia dané v Ježišovi Kristovi. On celkom iste uskutoční to, čo zaslúbil. Preukázal to mnohokrát. Má moc vzkriesiť z mŕtvych a stvoriť niečo z ničoho (1. Mojžišova 1).

Keď čítame alebo počujeme, že niekto niečo sľúbil, rozumieme tým, že povedal alebo prehlásil (obyčajne verejne) niečo, čo sa vzťahuje k budúcnosti. Pod sľubom či zaslúbením rozumieme teda výrok, tvrdenie, prehlásenie, ktoré sa vzťahuje k budúcnosti a predstavuje záväzok sľubujúceho voči prijímateľovi/prijímateľom sľubu. Prehlásenie (sľub, zaslúbenie) môže obsahovať uistenie o budúcom čine, počínaní, konaní jednej strany. Môže to byť slávnostné prehlásenie o niečom, čo sa týka vzájomného, i keď nie nutne rovnocenného vzťahu – takto to nachádzame predovšetkým v biblických zmluvách („A potom sa stane, že vylejem svojho Ducha na každé telo...” – Joel 2:28).

Sľub a zaslúbenie

V Písme sa o prehláseniach vo vzťahu k budúcnosti používajú dva významovo veľmi blízke výrazy: sľub a zaslúbenie.

Sľub:

Slovo sľub sa obvykle používa v prípade vyhlásenia záväzku človeka voči Bohu:

„Mám na sebe, Bože, tebe dané sľuby...“ (Žalm 56:13),

„Sľubujte Hospodinovi, svojmu Bohu, sľuby a plňte ich...“ (Žalm 76:12).

Keď človek dáva sľub, či už Bohu, alebo človeku, niet v ňom nijakej záruky o jeho splnení. Keď však sľub dal, je ním zaviazaný – preto aj žalmista vyzýva nielen sľubovať, ale sľuby aj plniť.

□

Zaslúbenie:

Slovo zaslúbenie sa používa pri Božom prehlásení budúceho dobrého voči človeku, ktoré zároveň znamená aj jeho splnenie. To, čo zaslubuje Hospodin, sa aj naplní. To, čo vysloví, sa aj stane (Títovi 1:2).

Na Božie zaslúbenie je spoľahnutie jednak preto, že to, čo Hospodin zaslúbil, má moc aj splniť (Rímskym 4:21). A tiež aj preto, že náš Boh je pravdivý a verný Boh a je na neho spoľahnutie (1. Jánov 5:20; 2. Timoteovi 2:13). On svoje slovo vždy dodrží. Takto to čítame v Písme aj v súvislosti s Abrahámom (Rímskym 4:21).

Pritom, v porovnaní so sľubom, akoby sa výrazom zaslúbenie poukazovalo na slávnostný a zaväzujúci charakter, vážnosť a dôležitosť toho, čo je prehlásené vo vzťahu k budúcnosti, vo vzťahu k budúcemu Božiemu dobru. Zaslúbenia sa vzťahujú na Mesiáša (Spasiteľa) a spasenie. Zaslúbeniami Boh vyhlasoval a uskutočňuje svoj spasiteľný plán (Skutky 26:6), ktorý sa naplnil a plní (až) v Ježišovi Kristovi z Nazareta (Skutky 13:23), v jeho smrti a vzkriesení (Skutky 13:32; Rímskym 4:25) a oslávení (Skutky 3:13; Židom 5:5).

Dôležitosť Božích vyhlásení (zaslúbení) o budúcich skutočnostiach zvlášť vyniká v súvislosti so zákonom. Otázku vzťahu zákona a zaslúbenia, ľudského snaženia/konania a Božej milosti vysvetľuje Svätý Duch prostredníctvom apoštola Pavla hlavne v Liste Rímskym v kapitole 4 a v Liste Galatským kapitole 3. Čítame v nich, že splnenie všetkých zaslúbení bolo (a je) viazané len a len na Božiu moc a na jeho (Božie) milostivé mocné konanie (Rímskym 4:21), a nie na Zákon (Rímskym 4:13). Zákon a zaslúbenia sa navzájom vylučujú (Rímskym 4:14). Keby ktokoľvek chcel na seba vzťahovať zaslúbenia plnením Zákona, dosiahol by pravý opak, lebo Zákon vyvoláva Boží hnev proti všetkým, ktorí ho nezachovávajú v každom jednom bode (prikázaní). Ak sa zaslúbenia majú stať skutočnosťou v živote človeka, musia byť oddelené od akéhokoľvek ľudského konania – zaslúbenia sa prijímajú len samotnou vierou. Je to tak, že sú to zaslúbenia, ich veľkosť a spoľahlivosť, ktoré majú formovať a formujú život veriaceho v Ježiša Krista. Naplnenie (uskutočnenie) zaslúbení nie je postavené na ľudskom konaní, ale na Božej milosti a vernosti, ako to vidíme aj v živote Abraháma (pozri článok Abrahámove zlyhanie, Solas 28, jeseň 2015, str. 15-18).

Zákon nie je schopný dať človeku život (Galatským 3:21). Plnil len úlohu pestúna vedúceho nás ku Kristovi; mal prípravnú úlohu – mal ukázať, že Boh vyžaduje dokonalé naplnenie Zákona, a že my sme toho nie schopní, lebo sme „zavretí pod hriechom“. Zákon mal ukázať, že sme

odkázaní len na spásu z milosti skrze vieru na základe Božích zaslúbení (Galatským 3:22-25).

Zákon nebol proti zaslúbeniam, ale nedokázal docieľiť to, čo dokázali zaslúbenia skrze vieru. Skôr ako prišla viera v evanjelium uskutočneného a dokončeného vykupiteľského diela Ježiša Krista na kríži, bol človek strážený pod zákonom – zavretý s určením pre vieru.

To však neznamená, že ľudia pred príchodom Spasiteľa neboli spasení z viery v zaslúbenia. Zaslúbenia a abrahámovská viera predchádzajú Mojžišov zákon. Abrahámovská zmluva je zmluva povahy milosti a predchádza zmluvne daný Mojžišov zákon. Príchod Zákona nezrušil zmluvu milosti uzavretú s Abrahámom a jeho semenom (Galatským 3:15-17). Zákon bol daný ako pestún, kým sú dediči nedospelí (Galatským 4:1-7). Zaslúbenia a ich naplnenie nie sú viazané na Zákon, ale naopak, vychádzajú z Božej milosti a iba s ňou sú nerozlučne spojené („Lebo ak je dedičstvo za zákona, potom už nie viac zaslúbenia. No, Abrahámovi daroval Boh z milosti skrze zaslúbenie.“ – Galatským 3:18). Všetky zaslúbenia – ako starozákonné, tak aj novozákonné – sú prejavom Božej milosti a sú dané len z Božej milosti.

Veriaci v evanjelium žijú dnes v dobe napĺňania starozákonných zaslúbení (Rímskym 4:23-24). Pritom poznamenávame, že v tomto článku sa nedotýkame zaslúbenia, ktoré sa ťahne celým Starým zákonom, a tým je zaslúbenie Spasiteľa (Mesiáša, Vykupiteľa – Genezis 3:15; 5. Mojžišova 18:15 a 18; Izaiáš 7:14), ale sa sústreďujeme na zaslúbenia týkajúce sa spásy a Novej zmluvy.

Kto je prijímateľom (dedičom) Božích zaslúbení?

Je to Abrahám a jeho semeno (Rímskym 4:13 a 16). Židia dostali rozličné zaslúbenia týkajúce sa mesiášskej spásy (Rímskym 9:4), kým pohania boli cudzí zmluvám zaslúbenia, bez nádeje a bez Boha na svete (Efezsským 2:12). Spasiteľ mal prísť z Izraela, preto sa Ježiš musel stať Židom, služobníkom obriezky, aby potvrdil zaslúbenia dané otcom (Rímskym 15:8). Zaslúbenia dostal Abrahám a jeho potomstvo (potomkovia). Len tí Abrahámovi potomkovia, ktorí mali abrahámovskú vieru, sú skutočne aj príjemcami (dedičmi) zaslúbení. Boh zvláštnym spôsobom jednal so Židmi (izraelským národom), Abrahámovými telesnými potomkami, ktorí niesli znamenie obriezky na tele – ako s oddeleným národom. Národ Izraela je opísaný ako Boží ľud. Pre toto zvláštne Božie jednanie s nimi sú opísaní ako tí, ktorým boli dané zaslúbenia (Rímskym 9:4). Avšak nie všetci z nich sú aj skutočne príjemcami (dedičmi) zaslúbení, ale len tí z nich, ktorí mali abrahámovskú vieru. Nie celý Izrael (Izrael ako etnikum) je skutočný Boží ľud, ale len niektorí z nich (ostatok), len tí, ktorí mali abrahámovskú vieru. To je v Božom slove opísané takto: „Lebo nie všetci, ktorí sú z Izraela, sú Izraelom“ (Rímskym 9:6). Nie všetci telesní potomkovia Abraháma sú zaslúbeným semenom, na ktoré sa vzťahujú zaslúbenia: „ani preto, že sú semä Abrahámovo, nie sú všetci deťmi, ale: V Izákovi sa ti bude volať semä, to jest, nie deti tela sú deťmi Božími, ale deti zaslúbenia počítajú sa za semä“ (Rímskym 9:7-8). Skutočným Božím ľudom je len tá časť izraelského národa, ktorá má abrahámovskú vieru; tí, ktorí sú nazvaní „ostatkom“. Len zostatok z Izraela je skutočným príjemcom zaslúbení daných Abrahámovi: „Keby bol počet synov Izraelových ako piesok mora, len zostatok bude spasený“ (Rímskym 9:27 a 29). A do tohto Božieho ľudu sú vštepení veriaci v evanjelium z pohanov.

Židia boli ako etnikum, ako zvláštny Boží národ, príjemcami zaslúbení v tom zmysle, že im boli zaslúbenia oznámené a dané na to, aby im verili. Od Židov sa mala známosť zaslúbení a spása skrze vieru v ne rozšíriť k ostatným národom. V tomto však Židia zlyhali. Namiesto spásy skrze vieru v zaslúbenia stroskotali na snahe byť spasení skrze zákon (Rímskym 10). Narazili na kameň úrazu a skalú pohoršenia (Rímskym 9:31-33). Rovnako aj v súčasnosti na tomto kameni stroskotajú všetci, ktorí chcú prísť k Bohu na základe vlastnej spravodlivosti (Rímskym 10:3). Tam, kde Izrael zlyhal vo zvestovaní zaslúbení a viery, nezlyhala Božia milosť. Boh si povolal za svoj ľud národ, ktorý nebol národom, nebol Božím ľudom (Rímskym 9:30). Pohania, ktorí uverili v Ježiša Krista, sa stali deťmi Božími, aj deťmi Abrahámovými, dedičmi, a tak príjemcami zaslúbení daných Abrahámovi (Rímskym 4 a Galatským 3). Abrahám je ich otec viery

(Rímskym 4:11-12). To je dôvod, prečo Písmo oznamuje, že sú pohania spoludedičmi a spolutelom a spoluúčastníkmi jeho [Božieho] zaslúbenia v Kristu Ježišovi skrze evanjelium (Efezským 3:6). Zaslúbenia predtým dané Izraelu sa teraz v Kristu Ježišovi stali prístupné aj pohanom skrze vieru v evanjelium.

Podľa Listu Galatským 3:16 skutočným prijímateľom (dedičom) zaslúbení je jeden potomok (v jednotnom čísle) z Abrahámovho potomstva (semeno v jednotnom čísle) – a tým je Kristus („A zaslúbenia boli povedané Abrahámovi a jeho semenu. Nehovorí: I semenám, ako keby ich bolo mnoho, ale hovorí ako o jednom: I tvojmu semenu, ktorým je Kristus.“). On, Kristus, je skutočný jeden univerzálny dedič zaslúbení a následne po ňom a len v ňom každý ten, kto si obliekol Krista (Galatským 3:27), kto je v Kristu Ježišovi (1. Korinským 1:30; Galatským 3:28) – kto patrí Kristovi, ten je potomok Abrahámov a dedič podľa zaslúbenia (Galatským 3:29).

□

Cieľ a obsah zaslúbení

Konečným cieľom zaslúbení je mesiášske spasenie človeka, spasenie z milosti skrze vieru v jediného prostredníka, ktorým je Ježiš Kristus z Nazareta (Rímskym 9:15, 15:8 a 9 – tieto verše hovoria: Boh sa zmiluje).

Obsahom zaslúbení je všetko to, čo Boh udelí veriacemu v Jeho Syna, ktorého poslal milujúci

Otec, aby bol prostredníctvom neho spasený každý, kto verí v neho. Je to všetko to, čo môžeme zahrnúť pod pojem spása.

Z toho, čo je zaslúbené, na prvom mieste je potrebné uviesť dávno zaslúbeného Svätého Ducha (Joel 2:28; Skutky 1:4, 2:17; Galatským 3:14; Efezsským 2:18): „aby na pohanov prešlo v Kristu Ježišovi požehnanie Abrahámov, aby sme dostali zaslúbenie Ducha skrze vieru“. O tomto zaslúbení hovoril aj Ježiš (Ján 7:38-39, 14:16-17, 16:13-14) a pri svojom odchode k Otcovi prikázal svojim apoštolom, aby čakali na zaslúbeného Ducha (Skutky 1:4-5).

Predmetom zaslúbení je ďalej dedičstvo (Rímskym 4:13; Galatským 3:18 a 29; Židom 6:17-18). Prijemcami zaslúbení (dedičstva) sa stávajú tí, ktorí sú spravodliví z viery (Rímskym 3:21-22, 9:30; Galatským 3:21). Dedičstvom je nový život/večný život (Matúš 19:29; Ján 3:15-16; 20:31; Kolosenským 3:3-4). Dediči sa stávajú synmi Božími, získavajú synovstvo (Rímskym 8:23; Galatským 4:5), účasť na božskej prirodzenosti (2. Petrov 1:4) a prebývanie a vládu vo večnom kráľovstve Ježiša Krista (Matúš 25:34; Jakub 2:5; 2. Petrov 1:11) a ďalšie iné. Preto môžeme hovoriť o zaslúbeniach v množnom čísle.

Všetky starozákonné zaslúbenia dané Abrahámovi, Izákovi, Jákobovi, Mojžišovi, Dávidovi a ostatným v prorokoch sú naplnené v Ježišovi Kristovi z Nazareta. V ňom sa všetky zaslúbenia, koľkokoľvek ich je, stali skutočnosťou: „Lebo Syn Boží, Ježiš Kristus, ktorý bol skrze nás medzi vami kázaný... nebol áno a nie, ale bolo áno a v ňom. Lebo všetky zaslúbenia Božie, koľko ich je, sú v ňom áno a preto aj skrze neho amen, Bohu na slávu...“ (2. Korinským 1:19-20), „Ktorý to neušetril vlastného Syna, ale ho ta dal za nás za všetkých, ako by nám s ním potom i všetkého nedaroval!?“ (Rímskym 8:32, pozri tiež 15:8 a 9), „aby na pohanov prešlo v Kristu Ježišovi požehnanie Abrahámov...“ (Galatským 3:14).

Pretože všetky zaslúbenia sú v Ježišovi Kristovi z Nazareta, viera v zaslúbenia je súčasne aj vierou v Ježiša Krista a jeho evanjelium. Rovnako tak aj viera v Ježiša Krista a jeho evanjelium, je súčasne aj vierou v zaslúbenia. Pretože všetky zaslúbenia sú v Ježišovi Kristovi a nie mimo neho a nie v nikom inom, aj z tohto dôvodu si môžeme byť istí, že jediným Spasiteľom (2. Timoteovi 1:8-10; Títovi 2:13-14), jediným prostredníkom medzi Bohom a ľuďmi (1. Timoteovi 2:5) je Ježiš Kristus z Nazareta, ktorý jediný nás vykúpil od každej neprávosti (Títovi 2:14).

V dare Svätého Ducha sa zaslúbenia stali skutočnosťou v živote každého veriaceho v evanjelium. Práve vyliatie Svätého Ducha je znamením a potvrdením splneného zaslúbenia zoslania Spasiteľa (Mesiáša), ktorým je Ježiš Kristus z Nazareta (Abrahámovu semeno v j. č. – Galatským 3:16-17; Skutky 2:33). Ním, dávno zaslúbeným Duchom (Joel 2:28), sú veriaci zapečatení v Ježišovi Kristovi (Efeským 1:12-13, 4:30; 2. Korinským 1:20-21). Dar Svätého Ducha je prvotinou (Rímskym 8:23) a závdavkom (2. Korinským 1:22 a 5:5; Efezkým 1:14) konečného nadobudnutia plnosti všetkých Božích zaslúbení v Ježišovi Kristovi, Božom Synovi.

Všetky Božie zaslúbenia sú súčasťou Božieho plánu spasenia a všetky sa v plnosti naplnia (zrealizujú) pri druhom príchode Pána Ježiša Krista a v novom nebi a novej zemi. Konečné naplnenie zaslúbení teda ešte len príde (Židom 10:36-37). Otcovia viery umierali vo viere bez toho, aby dostali, čo im bolo zaslúbené. Len zďaleka to videli, uvítali a vyznávali, že sú len cudzincami a pútnikmi na zemi (Židom 11:13 a 39).

Zaslúbenie lepšej zmluvy, ako bola tá prvá (prostredníctvom Mojžiša), danej skrze prorokov sa v starozákonnej dobe nenaplnilo. Až v Ježišovi Kristovi prišiel prostredník lepšej zmluvy, a tým aj lepších zaslúbení (Židom 8:6; Jeremiáš 31:31-34). Písmo otvorene neuvádza, v čom spočívajú lepšie zaslúbenia, ale všeobecne sa predpokladá, že ide o zaslúbenie dané skrze proroka Jeremiáša (31. kapitola) a zopakované v Liste Židom (8:8-12): zákon napísaný na srdce, dokonalé poznanie Boha a spoločenstvo s Bohom, úplné odpustenie hriechov.

Stará zmluva nezabezpečovala úplné odpustenie hriechov. Svedčí o tom aj to, že veľkňaz podľa Áronovho poriadku opakovane každý rok prinášal obete za svoje hriechy a za hriechy ľudu (Židom 9:25). Nová zmluva (závet), potvrdená smrťou Ježiša Krista (Židom 9:15-19), toto odpustenie jeho obeťou priniesla raz a navždy a pre veriacich v neho sa stala skutočnosťou v ich živote („... Ale teraz pri skonaní vekov zjavil sa raz navždy na odstránenie hriechu svojou obeťou.“ – Židom 9:26; „Kristus, raz obetovaný tým cieľom, aby vyniesol hriechy mnohých na kríž...“ – Židom 9:28; „a na ich hriechy a na ich neprávosti viacej nikdy nespomeniem. A kde je toho odpustenie, tam viacej netreba obeti za hriech.“ – Židom 10:17-18).

Smrť Ježiša Krista zabezpečila konečné splnenie všetkých zaslúbení, ku ktorému ešte len príde pri jeho druhom príchode, ktorý sa neodvolateľne približuje. Preto neochabujte a neodhodťte svojej smelej dôvery, ktorá má veľkú odplatu (Židom 10:35), ale posilnite opustené ruky a zomdlené kolená vzpriamte (Židom 12:12), lebo je verný ten, ktorý zaslúbil (Židom 10:23). Božím rozhodnutím a zámerom je urobiť dedičov zaslúbenia súpodobnými obrazu jeho Syna (Rímskym 8:29).

Božia vôľa uskutočniť zaslúbenia je nezmeniteľná. Boh ich nielen zaslúbil, čo samo o sebe je plne dostatočné, ale navyše ešte aj potvrdil prísahou (Genezis 15:18, 22:16, Židom 6:13+18). To by malo posilňovať vo viere a trpezlivosti všetkých veriacich v evanjelium Ježiša Krista tak, ako kedysi upevňovalo Abraháma, a v dnešnej dobe najmä preto, lebo sme už ochutnali dobré slovo Božie a rôzne moci budúceho veku (Židom 6:5).